

समुपदेशकांचे उत्साहवर्धन

विशेष आवृत्ती
जुलै, २०१६
खंड ४, मासिक २

बहाई अकादमी, शिवाजीनगर, पांचगणी- ४१२०५, महाराष्ट्र, www.bahaiacademy.org, energizer@bahaiacademy.org +९१२१६८२४०१००

या आवृत्ती मध्ये

- १ पांचगणी जाहीरनामा
- २ परिषदेचा अहवाल
- ३ बहाई अकादमीचे गीत
- ४ प्रतिक्रिया व छायाचित्रे
- ५ छायाचित्र प्रदर्शन

वैश्विक मानवी मूल्यांवर आधारित पहिल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत उपस्थित असलेल्या व्यक्तींद्वारे उद्घोषित जाहीरनामा (११-१२ जून, २०१६)

बहाई अकादमी, पांचगणी, शिक्षण विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर आणि इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सायकॉलॉजिकल मेडिसिन (IIOPM), ऑस्ट्रेलिया, यांच्या संयुक्त विद्यमाने येथे आयोजित परिषद

उद्घाटनाचे भाषण करताना डॉ. डी. बी. शिंदे, माननीय कुलगुरु, शिवाजी विद्यापीठ

पद्मश्री प्रो. जी. डी. यादव, माननीय कुलगुरु, आय.सी.टी. मुंबई यांचा सत्कार

पद्मश्री डॉ. जनक पाल्टा मॅकगिलिगन (बहाई अकादमी समितीच्या सदस्या) यांचा सत्कार

परिषदेतील काही सहभागी

आम्ही

वैश्विक मानवी मूल्यांवर आधारित पहिल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेतील सहभागी, बहाई अकादमी पांचगणी येथे ११ आणि १२ जून २०१६, रोजी उपस्थित होतो, उपस्थित व्यक्ती १४ भारतीय विद्यापीठे आणि ८ आंतरराष्ट्रीय संस्थांशी संलग्न होती, या देशांमध्ये- स्वित्झर्लंड, अमेरिका, सेंट ल्यूसिया कॅरिबिअन आयलंड, इथिओपिया, रोमानिया, रशिया, जर्मनी आणि कुवैत या देशांचा समावेश होता.

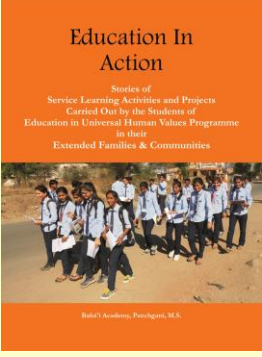
१. आम्ही संपूर्ण मानवतेसाठी वैश्विक मानवी मूल्ये, शांती आणि विकास हे वृद्धिंगत करण्याचा निर्धार करतो.
२. संपूर्ण जगात संस्कृतीचा विकास करण्यासाठी विद्यार्थी, शिक्षक आणि उच्च शिक्षण संस्था जी भूमिका बजावतात तिची आम्हाला जाणीव आहे.
३. आम्ही मान्य करतो की भविष्याबाबत सगळ्यात उत्तेजना देणारी गोष्ट म्हणजे, आपण भविष्याला आकार देऊ शकतो.

खालील बाबतीत आमची बांधिलकी आम्ही निग्रहपूर्वक पुन्हा एकदा जाहीर करतो:

१. विद्यार्थी आणि शिक्षक यांच्या नैतिक संशोधन क्षमतांची उभारणी करण्यास मदत करणार. ज्यामुळे त्यांच्या आत्मविश्वास वाढेल, ते अधिक कुशलतेने असे संशोधनपर प्रकल्प हाती घेण्यास अधिक सक्षम होतील जे देशांतर्गत आणि जागतिक पातळीवर एकात्मता आणि विकासासाठी योगदान करतील. यातूनच ते बदल घडवून आणणारा आणि एका सुधारित समाजाची उभारणी करणारा म्हणून तयार होतील.
२. आम्ही वैश्विक मानवी मूल्यांचे पालन करू व त्यांची उन्नती करू. ही मूल्ये आमच्या तत्त्वप्रणालीचे मूळ स्रोत असतील. मग ही तत्त्वप्रणाली वैयक्तिक आणि व्यावसायिक आयुष्य आणि सामुदायिक विकास, मग तो शैक्षणिक असो, सामाजिक असो, न्यायाशी संबंधित असो, आर्थिक असो, पर्यावरणाशी निगडित असो किंवा विज्ञानाशी निगडित असो, सर्वांना लागू पडेल.
३. आम्ही तरुणांना अधिक सक्षम होण्यास मदत करू, हे तरुण संपूर्ण जगाला वळण देऊ शकतील, त्यांची दूरदृष्टी विश्वव्यापी असेल आणि त्यांच्या नैतिक सक्षमता संविधानात नमूद केलेली मूल्ये म्हणजे न्याय, स्वातंत्र्य, समता, आणि बंधुता यांच्यावर आधारित असतील. हे तरुण एका जागतिक संस्कृतीची उभारणी करतील जीचे मूळ ध्येय सार्वत्रिक बंधुता आणि विविधतेतील एकता संपादन करणे असेल.
४. तरुणांमधील वैज्ञानिक दृष्टीकोन व तर्कबुद्धी अधिक बळकट करण्यासाठी आम्ही मदत करू यामुळे तरुणांना अंधविश्वास दूर करता येईल, तसेच त्यांना विनाअट सत्याबाबत संशोधन करता येईल व यामुळे संपूर्ण जागतिक समाज सर्वांगीण प्रगतीकडे वाटचाल करेल.

वैश्विक मानवी मूल्यांवर पहिल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेची सुरुवात उपस्थितांचे स्वागत करून झाली. त्यानंतर एकतेसाठी प्रार्थना म्हणण्यात आली व दीप प्रज्वलन करण्यात आले. परिषदेच्या समन्वयक डॉ. शशिकला गायकवाड यांनी अनेक संस्था व व्यक्ती यांच्याकडून आलेल्या काही अभिनंदनपर व सहकार्याबाबत संदेशांचे वाचन केले, त्यामध्ये प्रामुख्याने पुढील व्यक्तींचा समावेश होता: माननीय श्री. एल. के. अडवानी, म. प.; डॉ. डी. बी. शिंदे, कुलगुरु, शिवाजी विद्यापीठ; प्रा. एम. एम. साळुंके, कुलगुरु, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक; डॉ. पंडित पलांडे, कुलगुरु, बी.आर.ए.बी. विद्यापीठ, बिहार; प्रा. डब्ल्यू.एन. गाडे, कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे; डॉ. संजय देशमुख, कुलगुरु, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई; डॉ. आशुतोष मिश्रा कुलगुरु, डी.ए.व्ही.व्ही. विद्यापीठ, इंदोर; श्रीमती. एलिझाबेथ स्लोसार, बकमिनिस्टर फुल्लर सेंटर फॉर स्पिरीच्युअलिटी एन सस्टेनेबिलिटी, सर्दन इलिनॉय युनिव्हर्सिटी- एडवर्डव्हील, इलिनॉय, अमेरिका; डॉ. जेम्स पी. वेस्ट, मॉरेव्हीअन कॉलेज, अमेरिका आणि डॉ. जगदीश गांधी, आमंत्रक, मुख्य जागतिक न्यायाधीशांची भारतीय संविधान कायदा ५१ यावरील आंतरराष्ट्रीय परिषद. डॉ. गांधी म्हणाले: "एक अशी परिषद जिथे कुलगुरु, प्राध्यापक आणि शैक्षणिकतज्ञ यांचा समावेश आहे ती विद्यार्थ्यांसाठी नक्कीच लाभदायक ठरेल. मानवी मूल्ये अधिक महत्त्वाची ठरतील जी या अत्याधुनिक समाजात मागे पडत चालली आहेत. या परिषदेतील मार्गदर्शक तत्त्वे विद्यार्थ्यांच्या मनात कायमस्वरूपी ठसा उमटवतील".

परिषदेतील सत्र

Education in Action, (कृतिशील शिक्षण): "वैश्विक मानवी मूल्यांचे शिक्षण या अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांनी त्यांचे विस्तारित कुटुंब आणि समुदाय येथे पार पाडलेल्या सेवा अध्ययन कृती व प्रकल्पांचे संकलन. या पुस्तकामध्ये विद्यार्थी आपल्या सेवा अध्ययन कृतीचा अनुभव सांगतात, त्यांचे वैयक्तिक विचार मांडतात, त्याचप्रमाणे स्त्री-पुरुष समानता, स्वच्छता आणि पर्यावरणाशी निगडित प्रकल्प, स्वास्थ्य आणि आरोग्य, साक्षरता वृद्धिंगत करणे, अंधविश्वासास सामोरे जाणे, तरुण पिढीला बढावा देणे, मानवी हक्काबाबत लोकांना जाणीव करून देणे, आणि सामाजिक एकतेसाठी प्रयत्न करणे, या विविध विषयांवर हाती घेतलेल्या प्रकल्पांची माहिती देतात.

" माझ्या परतीच्या प्रवासानंतर मला तुमचा वैश्विक मानवी मूल्यांवर आधारित पहिल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेबाबतचा निरोप मिळाला, जिची सुस्वात खरतर आजच होत आहे.....मला मनापासून हजर राहण्याची इच्छा होती. मला या परिषदेत भाग घेऊन नक्कीच आनंद झाला असता" (डॉ. इराज आयमन, विख्यात शिक्षणतज्ञ, अमेरिका, १२ जून २०१६)

उद्घाटन सत्र: बहाई अकादमीचे संचालक, श्री. लेसन आझादी यांनी डॉ. डी. बी. शिंदे, माननीय कुलगुरु, शिवाजी विद्यापीठ व पी. एस. पाटणकर, विभाग प्रमुख, शिक्षणशास्त्र, शिवाजी विद्यापीठ यांचा सत्कार केला. परिषदेच्या निमित्ताने दोन पद्मश्री प्राप्त व्यक्तींना विशेषत्वे आमंत्रित केले गेले होते. त्यांनी देशासाठी केलेल्या त्यांच्या उत्कृष्ट सेवेची पोच-पावती म्हणून त्यांना मिळालेल्या पद्मश्री बद्दल त्यांचे अभिमान आणि सत्कार करण्यात आले. पद्मश्री डॉ. जी. डी. यादव, माननीय कुलगुरु, आय. सी. टी. एलिट युनिव्हर्सिटी, मुंबई आणि पद्मश्री डॉ. जनक पाल्टा मॅकगिलिगन(बहाई अकादमी समितीच्या सदस्या) त्यांचाही सत्कार अकादमीचे संचालक आणि सहसंचालिका यांच्या हस्ते करण्यात आला. या प्रसंगी त्यांना काही शब्द बोलण्यासाठी विनंती करण्यात आली. डॉ. जी. डी. यादव आणि डॉ. जनक पाल्टा मॅकगिलिगन यांनी वैश्विक मानवी मूल्यांची ओळख आणि त्यांना प्राधान्य देण्याची गरज आहे यावर भर दिला. त्यांनी असे मत मांडले की या अत्याधुनिक समाजाच्या प्रत्येक पैलू मध्ये जसे की वैज्ञानिक, शैक्षणिक आणि सामाजिक, वैश्विक मानवी मूल्यांची अत्यंत गरज आहे.

डॉ. जे. एफ. पाटील, माजी विभाग प्रमुख, अर्थशास्त्र विभाग, शिवाजी विद्यापीठ, डॉ. जॉन-पिएरे मियाँन, वकील, जिनीव्हा, स्वित्झर्लंड, आणि डॉ. जीन एम. आगेरी, माजी प्राध्यापक, शिक्षण व विस्तार विभाग, सदर इतिनाय युनिव्हर्सिटी, अमेरिका यांनी बीजभाषण केले त्यांचाही सत्कार करण्यात आला.

परिषदेचे अध्यक्ष लेसन आझादी यांनी सर्वांचे स्वागतपर भाषण केले, त्यानंतर डॉ. डी. बी. शिंदे यांनी आपले विचार मांडून परिषदेचे उद्घाटन केले. त्यांच्या भाषणात त्यांनी अनेक मुद्दे मांडले, त्यामध्ये शिक्षणाची भूमिका, परिवर्तनाची गरज आणि समाजाचा सकारात्मक विकास यांचा समावेश होता. त्यांनी वैश्विक मानवी मूल्यांचा आनंद प्राप्त करण्यासाठी दैनंदिन जीवनात सराव कसा महत्त्वाचा आहे त्यावर भर दिला, त्याचबरोबर अकादमी जे विविध कार्यक्रम कार्यान्वित करित आहे त्यांची प्रशंसा करत ते म्हणाले की या कार्यक्रमांचा शिवाजी विद्यापीठातील विद्यार्थी आणि शिक्षकवर्ग यांच्या कार्यक्षमतेवर सकारात्मक परिणाम झाला आहे. ते पुढे म्हणाले "आपल्या आयुष्यातील एका शांततेच्या क्षणी जर आपण मानवी मूल्ये मिळवू शकलो नाही तर जेव्हा संकट काळ येतो तेव्हा तर नक्कीच ही मूल्ये आपल्याला मिळणार नाहीत. मग मानवी मूल्ये आपण कशी आत्मसात करू शकतो? त्यासाठी आपण आनंदी राहण्याची सवय जोपासायला हवी. या सवयीमुळे आपण मानवी मूल्यांकडे सकारात्मक दृष्टीने बघू शकतो. आपल्याला खूप सवयी असतात पण आनंदी राहण्याची सवय मात्र नसते! मग इतरांच्या आनंदाकडे बघून आपण दुःखी होतो. ही आनंदी राहण्याची सवय कशी जोपासायची ते आपल्याला मूल्ये शिकवतात. हे तुम्हाला दुसरी व्यक्ती शिकवू शकत नाही, म्हणूनच म्हणतात इतरांनी सांगितलेल्या आयुष्याच्या व्याख्येचा कधीही स्वीकारू नये. हे तुमचे आयुष्य आहे आणि ते तुम्हीच सुस्पष्ट करावे. पुष्कळवेळा आपण इतर व्यक्तीशी तुलना करतो; पण ही तुलना स्वतःशी करणे गरजेचे आहे कारण तुमच्या इतके चांगले तुम्हाला कोणीही ओळखत नाही. तुमच्या स्वतः मध्येच तुमच्यासाठी सर्वात उत्तम स्पर्धा दडलेली आहे. तुम्ही तुमच्या जीवनाचे, लेखक, दिग्दर्शक आणि निर्माते आहात. अल्बर्ट आइन्स्टाईन यांनी म्हटले आहे: " एक यशस्वी व्यक्ती होण्याच्या मागे लागू नका, तर एक मूल्ये जोपासलेली व्यक्ती होण्याचा प्रयत्न करा". मानवी संबंधातील जे सौंदर्य आहे ते खरे तर या मुल्यांमुळेच तयार होते. महत्त्वाच्या मुद्द्यांवर भर देण्यासाठी त्यांनी अनेक गोष्टी सांगितल्या, या सर्व गोष्टी उपस्थितांना अतिशय आवडल्या.

या उद्घाटन सोहळ्यात आणखी विशेष बाब म्हणजे प्रा. शिंदे यांच्या हस्ते बहाई अकादमीच्या "Education in Action, (कृतिशील शिक्षण)" या पुस्तकाचे प्रकाशन केले गेले. या पुस्तकात बहाई अकादमीच्या अभ्यासक्रमातील एक किंवा अधिक मॉड्यूल पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थी जी सेवा अध्ययन कृती हाती घेतात, त्या कृती अंतर्गत पार पाडलेल्या सामाजिक प्रकल्पांचा आणि विद्यार्थ्यांनी सादर केलेले अहवाल देण्यात आले आहेत. या पुस्तकातील प्रत्येक गोष्ट म्हणजे वैयक्तिक विकास, सहकारात्मक गरजांचा आढावा व त्यातून 'स्व' आणि 'गट' सक्षमता उभारणी, विचारविनिमय, वास्तववादी आराखडे, आणि हितसंबंधित यांच्या बरोबरची भागीदारी यांचा एक सुंदर व सखोल आढावा आहे.

त्यानंतर, नव्याने तयार केलेल्या बहाई अकादमीच्या गीताचे प्रकाशन, सीडीच्या माध्यमातून डॉ. जी. डी. यादव व व्यासपीठावरील सर्व माननीय यांच्या हस्ते करण्यात आले. हे गीत शिक्षण, नैतिक सक्षमतांची बळकटी, वैयक्तिक विकास, सौंदर्य, ज्ञान, खरा आनंद, आणि मानवजातीची सेवा यांना मनापासून समर्पित केले गेले आहे. हे गीत लेसन आझादी यांनी इंग्रजीमध्ये शब्दबद्ध केले असून, श्रीयुत देशपांडे यांनी मराठीत भाषांतर केलेले आहे. 'गान हिरा' डॉ. भारती वैशंपायन, आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या संगीतकार आणि गायिका, यांनी या गीताला

जन्म मानवी आहे अदभुत, रत्नांची तर खाण
शिक्षणव्दारे तिचे प्रकटते सौगंधित उदयान
ही आहे आनंद बहाई अकादमी जाण - ६

शिक्षण हेचि ब्रीद असावे, दिव्य ध्येयनिष्ठा
भौतिक नैतिक गुण वाढविती, नेती पद श्रेष्ठा
औदार्याचे सदगुणअर्पिती नीतीचे वरदान
ही आहे आनंद बहाई अकादमी जाण - १

वैयक्तिक तो विक्रम साधुन सुदिव्य उन्नयन
क्षमताही सुपसन्न ठेवी मनात भरभरून
इथे उमटती जानाचे ते अमूल्य अमृत कण
ही आहे आनंद बहाई अकादमी जाण - २

लोभस ते सौंदर्य पिपासा आणि रुपांगण
सत्य शांती अन सुसंगती ही लाभतसे पूर्ण
अशी प्रक्रिया लाभे साधे तेजोमय ज्ञान
ही आहे आनंद बहाई अकादमी जाण - ३

मोदभरे ही सेवा करिता मानवजातीची
क्षमता ती वर्धमान होई नित दिव्यत्वाची
अकादमीतून नित्य दरवेळे सेवेचे चंदन
ही आहे आनंद बहाई अकादमी जाण - ४

बीजभाषण करताना डॉ. जे.एफ. पाटील; सत्र २

डॉ. जॉन-पिपरे मियाँन यांचा सत्कार; सत्र २

प्रा. डॉ. पी. एस. पाटणकर, डॉ. जीन एम. आगेरी आणि डॉ. श्रीमती. एस गायकवाड; सत्र ३

प्रा. डॉ. मंगेश तेली आणि डॉ. अविनाश डी सोझा; सत्र ४

प्रा. एन. जे. पवार, बीजभाषण करताना; सत्र ५

माजी कुलगुरूंची दीर्घिका प्रा. पवार, प्रा. जामकर, प्रा. पठाण. बीसीयुडी, संचालक डॉ. डी. आर. मोरे, डॉ. मियाँन, डॉ. जीन आगेरी आणि अकादमीचे संचालक लेसन आझादी सांगता समारंभात

चाल दिली आहे. त्या शिवाजी विद्यापीठात संगीत विभागाच्या माजी विभाग प्रमुख होत्या. परिषदेसाठी स्वतः उपस्थित राहून त्यांनी हे गीत सर्वांसमोर प्रस्तुत केले.

परिषदेत एकूण ९० संशोधनांचे सादरीकरण करण्यात आले. परिषदेसाठी दिलेल्या ४ मुख्य विषयांशी निगडित ही सर्व संशोधने जणू विविध विषयांचा इंद्रधनुष्य होती. ही सर्व संशोधने ISSN असलेल्या परिषदेच्या स्मरणीकेत प्रकाशित केली जातील. या परिषदेत अनेक संस्था व महाविद्यालयांशी निगडित व त्याचबरोबर १४ विद्यापीठांशी संलग्न एकूण २३० व्यक्तींनी भाग घेतला. सहभागी व्यक्तींमध्ये माजी-कुलगुरू, प्राचार्य, वरिष्ठ व कनिष्ठ प्राध्यापक, विभाग प्रमुख आणि विद्यार्थी यांचा समावेश आहे.

समांतर सादरीकरण सत्रे: परिषदेतील पहिल्या दिवसातील सत्रे "वैश्विक मानवी मूल्ये- आर्थिक दृष्टीकोन" व "वैश्विक मानवी मूल्ये- सामाजिक-शैक्षणिक दृष्टीकोन" या विषयांवर आधारित होती. या सत्रांची सुरुवात डॉ. जे. एफ. पाटील यांच्या बीजभाषणाने झाली. त्यांनी अत्याधुनिक समाजात सौजन्य आणि प्रामाणिकपणा म्हणजेच नेकीची कशी गरज आहे ते स्पष्ट केले. त्यानंतरचे वक्ते डॉ. जॉन-पिपरे मियाँन, यांनी भ्रष्टाचार आणि त्याचे विविध पैलू व सर्वसाधारण कारणे यावर भाष्य केले. त्या कारणांमध्ये मुख्यत्वे प्रामाणिकपणा आणि विश्वासूपणाचा अभाव हे त्यांनी स्पष्ट केले, या दोन्ही मूल्ये सचोटीसाठी महत्त्वाची आहेत. ते म्हणाले की नेते आणि अधिकारी मग ते सार्वजनिक असो किंवा खासगी विभागात असो त्यांच्या कृतीसाठी त्यांनाच जबाबदार धरावयास हवे. सामाजिक-शैक्षणिक दृष्टीकोन या विषयावर बीजभाषण करताना डॉ. पी. एस. पाटणकर म्हणाल्या, "मूल्ये दैनंदिन जीवनात मानवी कृती आणि वर्तणूक यांना वळण देतात व मार्गदर्शन करतात. आपण जे काही शब्द वापरतो आणि बोलतो, जसा पोशाख करतो, आपण ज्या पध्दतीने एकमेकांशी व्यवहार करतो, आपण इतरांना कसे समजून घेतो व कशा प्रतिक्रिया देतो त्या सर्वांमध्ये मूल्ये जडलेली असतात." डॉ. जीन आगेरी यांचे भाषण शाळेमध्ये होत असणाऱ्या दादागिरी बाबत होते. त्यांनी या सामाजिक औदासिन्याचा संदर्भ घेऊन स्पष्ट केले की जिथे आध्यात्मिक गरिबी असते तिथे अशा प्रकारची घटना घडते. त्यापुढे म्हणाल्या "बहाई अकादमी तर्फे जी सेवा अध्ययन कृती राबविण्यात येते ती जर अमेरिकेतील शालेय मुलांसाठी राबविली गेली तर त्यांना नक्कीच लाभ होईल. कारण या कृतीतून विद्यार्थी आपल्या विचारशक्तीला जागृत करून मग परिवर्तित होतात, यासाठी सेवेशी निगडित नुसता प्रकल्प करण्या ऐवजी ही क्रांतिकारी प्रक्रिया त्यांना लाभदायक ठरते. पहिल्या दिवशी ०६ समांतर सत्रांमध्ये उत्तमरीत्या सर्व सादरीकरणे पार पडली. त्यावेळी विविध सत्रांचे अध्यक्षपद डॉ. भालबा विभूते, डॉ. संजय ठिगळे, डॉ. शशिकला गायकवाड आणि प्राचार्य. डॉ. विजय जावळेकर यांनी सांभाळले.

परिषदेचा दुसरा दिवस मानवी वैश्विक मूल्ये- वैज्ञानिक आणि पर्यावरणात्मक दृष्टीकोन यावर केंद्रित होता. या सत्राची सुरुवात करताना डॉ. अविनाश डीसोझा, (IIOPM), ऑस्ट्रेलिया चे सचीव म्हणाले: "प्रत्येक मूल्य हे आपल्या मेंदूर आधारित असते, आपल्याला याची जाणीव नसते. म्हणूनच मज्जातंतुविज्ञानाचा आपण विचार करणे गरजेचे आहे. संस्कृती आणि कुटुंब यांच्या पहिल्या टप्प्यातच वागणूक आकार घेण्यास सुरुवात होते, व नंतर जसजसे अनुभव आपल्याला येतात त्याप्रमाणे वागणूक विकसित होते. अनुवंशिकता आणि विविध प्रभाव यामुळे वागणूक आकारास येते" प्रा. एन.जे. पवार, माजी कुलगुरू, शिवाजी विद्यापीठ यांनी पर्यावरण सत्रासाठी बीजभाषण केले. त्यांनी सर्वांनाच चार मूलभूत प्रश्न विचारले "सद्य पिढीने आपल्या भविष्यातील पिढीसाठी काही संवर्धन करावे का? नवीन काम निर्माण करण्यासाठी जंगलतोड करणे बरोबर आहे का? एक मानव म्हणून काही ठराविक प्राण्यांच्या जातीला नष्ट करणे बरोबर आहे का? एका समुदायास इतर समुदायांपेक्षा प्रदुषणास समोरे जावे लागत आहे हे बरोबर आहे का?" त्यानंतर श्री. शामिल फाताखोव्ह ज्यांनी 'द अकॅडमी फॉर पॉझिटिव्ह बिहेव्हीअर', रशिया, या संस्थेची स्थापना केली. त्यांचा एक व्हिडिओ दाखविण्यात आला. त्यांनी हैप्पी हिप्पो शो कशाप्रकारे निर्माण झाला आणि रशिया, भारत आणि विविध देशांमध्ये तो कशाप्रकारे एक परिणामकारक कलाप्रकार म्हणून यशस्वीरीतीने सादर केला जात आहे त्याची माहिती दिली. या कलाप्रकाराचा उपयोग, विविधप्रकारे चर्चा घडविण्यात आणि सर्वसाधारण विषय किंवा संघर्ष वा समस्या सोडविण्यासाठी करण्यात येतो. त्यांनी स्पष्ट केले की एखादा हळवा विषय असेल, आव्हानात्मक असेल तर तो सोडवण्यासाठी या कलाप्रकाराचा उपयोग होतो कारण या प्रकारामध्ये विचारविनिमय कौशल्ये आणि नैतिकतेने निर्णय घेण्याचे कौशल्य विकसित होते. समांतर सत्रांमध्ये उत्तमरीत्या सर्व सादरीकरणे पार पडली. त्यावेळी विविध सत्रांचे अध्यक्षपद प्रा. डॉ. मंगेश तेली, प्राचार्य. डॉ. अविनाश ढाके, प्राचार्य. डॉ. मोतीवाला आणि डॉ. प्रशांत सावंत यांनी सांभाळले.

दुसऱ्या दिवशी दुपारच्या सत्रात डॉ. अरुण जामकर, माजी कुलगुरू, महाराष्ट्र युनिव्हर्सिटी ऑफ हेल्थ सायन्सेस यांनी वैद्यकीय व्यवसायात मूल्य शिक्षणाची गरज या महत्त्वाच्या विषयावर आपले मत मांडले व त्यांनी बायो-एथिक्स हा कार्यक्रम राबविण्यात कसे प्रयत्न केले त्याबाबत माहिती दिली. ते म्हणाले की भारतीय संस्कृतीमध्ये मूल्ये आणि नीती यांना पूर्वकालीन महत्त्व आहे. वेदांमध्ये एक तत्त्व सांगितले गेले आहे "आपण नेहेमी काय करावयास हवे तेच करावे" व नेहेमी लक्षात ठेवावे की "मानवाची सेवा म्हणजेच ईश्वराची सेवा" डॉ. जामकर म्हणाले की आपण सर्व धर्मांचा अभ्यास केला पाहिजे आणि समान तत्त्वे ओळखून सर्व धर्मांना एकत्र आणले पाहिजे म्हणजेच एकता निर्माण होईल, अशीच एकता बहाई तत्त्वे वृद्धिंगत करतात". या समांतर सत्रांची सादरीकरणं यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या, शिक्षणशास्त्र विद्याशाखेतील प्रभारी संचालक, डॉ. संजीवनी महाले आणि सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. कविता साळुंके यांच्या अध्यक्षतेखाली व्यवस्थितपणे पार पडली.

बहाई अकादमीमध्ये यापूर्वी २०१४ आणि २०१५ मध्ये दोन राष्ट्रीय परिषदांचे आयोजन करण्यात आले होते. पहिली आंतरराष्ट्रीय परिषद मात्र एक महत्त्वाचा टप्पा ठरली. या परिषदेत ज्या शिक्षकांनी आणि विद्यार्थ्यांनी अक्षरशः मूल्यांसाठी स्वतःला झोकून दिले आहे, त्यांना संशोधन प्रसिध्द व सादर करण्यास एक उत्तम संधी तर प्राप्त झालीच पण त्याचबरोबर वैश्विक मानवी मूल्ये कशाप्रकारे तरुण आणि मोठ्याप्रमाणावर समाजात परिणामकारकरीत्या रुजविता येतील यावर चर्चा पण करता आली. या संपूर्ण दोन दिवसात हेतूच्या एकतेचे जणू अभिसरण झाले होते. सर्व सत्रांमध्ये वैश्विक मानवी मूल्ये मग ती आर्थिकदृष्ट्या असो, सामाजिक, शैक्षणिक, वैज्ञानिक किंवा पर्यावरणाशी निगडित असोत त्यांचा अभ्यास आणि त्यांची परिणामकारक रुजवणूक यावरच भर दिला जात होता. प्रसन्न वातावरणाचा आस्वाद घेत जवळपास १६० सहभागी आणि

परिषदेची सांगता: याप्रसंगी प्रमुख पाहुणे म्हणून डॉ. एस. एन. पठाण, माजी कुलगुरु, नागपूर विद्यापीठ यांना आमंत्रित केले गेले होते. ते आपल्या भाषणात म्हणाले: मूल्ये काही शिकविता येत नाहीत तर ती शिकली जातात. जेव्हा अतिशय कठीण परिस्थितीमधून मी माझे शिक्षण पूर्ण केले तेव्हा मला कामाची खरी प्रतिष्ठा समजली, मी कधीही ते विसरत नाही आणि मला सदैव त्याबाबत नेहमीच आदर वाटतो.....एका व्यक्तीच्या यशस्वी होण्यामागे त्याच्या मूल्यांचा हातभार असतो. या सोहोब्याचे अध्यक्ष डॉ. डी. आर. मोरे, संचालक, बी.सी.यु.डी, शिवाजी विद्यापीठ, यांनी संपूर्ण परिषदेतील सादरीकरणे व चर्चेचा सारांश व्यक्त केला, ते म्हणाले मूल्यांवर नुसती चर्चा नको तर जगणे महत्त्वाचे. त्यांनी शिवाजी विद्यापीठात गेली १५ ते १६ वर्षे राबविल्या जाणाऱ्या बहाई अकादमीचा वैश्विक मानवी मुल्यांचे शिक्षण अभ्यासक्रम व त्याचे सकारात्मक परिणाम यांची प्रशंसा केली. ते म्हणाले: “ही मूल्ये नेहमीच होती पण लोकांना त्यांचा विसर पडला होता” त्यांनी भर देऊन सांगितले “दानधर्माला घरातून सुरुवात होते..... समाजात कसे वावरावे हे मी तुम्हाला सांगू शकत नाही, खरतर मला ते सांगण्याचा तोपर्यंत हक्क नाही जोपर्यंत मी स्वतः त्याप्रमाणे वागत नाही.... विद्यापीठे किती आहेत? आणि बहाई अकादमी किती आहेत? एक! मला असे वाटते की प्रत्येक राज्यात एक बहाई अकादमी असावी. भविष्यात हे नक्की होईल अशी मला आशा आहे”. डॉ. मोरे यांनी सर्वात शेवटी सर्वांचे आभार मानले.

परिषदेबाबत काही उत्कृष्ट प्रतिक्रिया

“तुम्ही जे काम करत आहात ते प्रेरणादायी आहे, या कामामुळे शेतकरी विभागाला उत्पादन आणि बाजारपेठेचा विकास करण्याची संधी प्राप्त होऊ शकते ज्याच्यामुळे त्यांचा वैयक्तिक विकास नक्कीच होईल.” (डॉ. जीन एम. आगेरी)

“स्वतःच्या क्षमतां ओळखणे हे मला आवडले...शैक्षणिक समाधान आणि स्वातंत्र्य.....मानवी मूल्यांची कायदेविषयक व्यवसायात अंमलबजावणी.....मूल्यांसाठी एक कृती कार्यक्रम.....आई.सी.टी. आणि मूल्ये यांचा संबंध.” (डॉ. कविता साळूखे.)

“संस्था आपल्या ब्रीदवाक्याशी प्रामाणिक रहातात हे खरच प्रशंसनीय आहे” (डॉ. डेरिक डिसोझा)

“सर्व सादरीकरणे चांगली होती, जेव्हा प्रश्न विचारले जात होते व त्यांची उत्तरे दिली जात होती ते मला सर्वात अधिक मनोरंजक वाटले” (कु. लेमिनासी लामाले)

“सामाजिक जीवनातील महत्त्वाच्या पैलूंचा समावेश केला गेला होता- उ.दा. पौगंडावस्था व समावेशक शिक्षण, आई.सी.टी. मध्ये कशाप्रकारे मानवी मूल्ये अनुसरून तकनिकी प्रकल्प निर्माण केले आहेत त्याबाबतची सादरीकरणे आवडली” (प्रा. डॉ. ए. एस. ढाके)

“चांगले सादरीकरण. आपण आपल्या विचारांनी आपले जग कसे बदलू शकतो त्याचे चांगले प्रदर्शन होते” (बेटसीडोरा माउलॉग)

“या सादरीकरणातून जगातील अर्ध्यापेक्षा जास्त लोकसंख्येवर तंत्रज्ञानाचा कसा सकारात्मक परिणाम होऊ शकतो ते चांगल्याप्रकारे समजले” (अर्मेती शुक्ला)

“पी.एच.डी. विद्यार्थींचे संशोधन विषय नाविन्यपूर्ण होते, त्यांचे सादरीकरण बघतांना आनंद झाला.” (रोहन मनोरकर)

“या सादरकर्ते मराठीमध्ये आपले सादरीकरण केले त्यामुळे तिला आपल्या योग्य भावना दर्शविता आल्या व मनापासून बोलता आले.” (डॉ. प्रतिभा एस. देसाई)

आणखी काही उत्तम प्रतिक्रिया...

“आम्हाला या परिषदेत अनेक गोष्टी शिकायला मिळाल्या, आम्हाला विविधतेतील एकतेची खरी जाणीव झाली, त्याचबरोबर मानवी आयुष्यातील प्रत्येक पैलूसाठी वैश्विक मानवी मूल्यांच्या शिक्षणाची गरज जाणवली, ही गरज जगातील सर्व देशात आहे”, “संकल्पना चांगल्याप्रकारे समजावली गेली, खूप स्पष्ट होती, आणि समजण्यास सोपी गेली! शिक्षकांच्या स्थलांतराबाबतचा हा पहिलाच संशोधन प्रकल्प ज्याबाबत मला माहिती मिळाली, खरतर हे आजच्या युगात होतेच आहे, भारतात तर प्रामुख्याने मूळ कारण सापडे पर्यंत संशोधनाचाच रहावा असे वाटते.....या कारणानेच बुध्दीचा कस पिळला जात आहे, भारतात तर नक्कीच”, “तुमच्या अर्थशास्त्राचे सामाजिकीकरण या प्रेरणादायी व उत्कट भाषणाबद्दल धन्यवाद! मला तुमच्या सादरीकरणातील प्रत्येक भागातून स्फूर्ती मिळाली” “मंदिरात वाहिलेल्या फुलांवर प्रक्रिया करून कशाप्रकारे ती वापरता येऊ शकतात त्या बाबतचे सादरीकरण अतिशय आवडले”, “सामाजिक कराराबाबतची जबाबदारी आणि विश्वास याबाबतचे सादरीकरण केल्याबाबत धन्यवाद”, “हे सादरीकरण माझ्यासाठी सर्वात नाविन्यपूर्ण होते, मला या सादरीकरणाची कल्पना अतिशय आवडली”, “हे एक चांगले सादरीकरण होते, कारण याचा विषय शिकविण्याचे प्रकार आणि अभ्यासक्रम याच्याशी निगडित होता, याची आजच्या शिक्षणात अत्यंत गरज आहे”, “नऊ वेगवेगळ्याप्रकारे विश्वास कसा ओळखावा याबाबतचे सखोल काम”, “तरुणांबरोबर वेळ घालविणे हाच उपाय दिसतोय”, “आशयाचे सादरीकरण उत्तम होते, यामागे खूप मेहनत दिसून येते”, “तज्ञांच्या प्रतिक्रिया वाखाणण्याजोग्या होत्या, आणि अचूक व मुद्देसूद होत्या” “संशोधनाचा विषय उत्तम होता”, “हे सादरीकरण प्रकाशित झाले पाहिजे व शिक्षक व विद्यार्थी दोहोना शिक्षण दिले गेले पाहिजे”, “मला सर्वच्या सर्व नऊ सादरीकरणे आवडली”, “सखोल संशोधन सादर केले गेले, चांगले संशोधन आणि चांगला अहवाल”, “खास भर शालेय शिक्षण आणि त्यामध्ये मानवी मूल्यांचा विकास यावर देण्यात आला होता. हे उत्तम होते!”, “जेव्हा प्रश्न विचारले जात होते तेव्हा वाटले आता तर मजेचा आनंद लुटता येतोय”, “सर्व सादरकर्ते खूप मेहनती आणि उत्तम होते. सर्व सादरीकरणे संशोधन करूनच तयार केलेली होती”, “मला खूपच मजा आली, आणि माझा वेळ उत्तम गेला!” “आय.सी.टी. च्या एका विद्यार्थ्याने आत्मविश्वासाने सादरीकरण केले” “महत्त्वाचा विषय आणि सर्व विद्यार्थ्यांना उत्तेजन देण्यासाठी खूपच उपयोगी”, “भावी पिढीला जाणीव करून देण्याचा चांगला प्रयत्न”, “प्रत्यक्ष आयुष्यात वैश्विक मानवी मूल्यांचा सराव बघून खूप छान वाटले. वाखाणण्याजोगे काम!”, “भारतीय स्त्रियांच्या दुर्लक्षित आरोग्याबाबत परिवर्तन आणण्यासाठी चांगले काम!”, “पुन्हा एकदा—‘मेक इन इंडीया’ चे गरिबांना सक्षम होण्यासाठीचे प्रयत्न बघून खूप छान वाटतय”, “तुमच्या संशोधनासाठी व एका सर्जनशील दृष्टीकोनासाठी धन्यवाद!”, “एक सक्षम आणि उत्तम आकडेवारी असलेला अभ्यास, चांगला केंद्रबिंदू!”, “खूपच मोठा आणि उत्तमरीत्या पार पाडलेला अभ्यास”, “मला तुमच्या संशोधनाचा सामाजिक उपयोग आवडला” “एक जिव्हाळ्याचा विषय, चांगल्याप्रकारे हाताळला आहे!”, “मला असे वाटते मी याप्रमाणे खरच वागावे आणि गरीब लोकांना मदत करावी”, “अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांसाठी मानवी मूल्यांची गरज हा विषय मला खूप आवडला”, “सादरीकरणाचा विषय चांगला होता, असेच चांगले सादरीकरण करत रहा”, “मला या सत्रात खूप शिकण्यास मिळाले व मूल्य शिक्षण आत्मसात करण्यासाठी वेगवेगळ्या पध्दती बघून मजा पण आली” “या सत्रामधून ज्ञान मिळाले, सर्व सादरकर्ते उत्साही आहेत”, “नेत्र दानाबाबत हापहिला संशोधन प्रकल्प आहे ज्याची मला माहिती मिळाली”, “अध्यक्षांनी चांगल्याप्रकारे आढावा घेतला” “हे सर्वच अद्भुत होते!”

आणि शेवटी डॉ. डी. आर. मोरे, संचालक, बी.सी.यु.डी. शिवाजी विद्यापीठ यांचे अभिनंदनपर भाष्य

“किती विद्यापीठे आहेत भारतात? किती बहाई अकादमी आहेत? एक! मला असे वाटते की भारतातील प्रत्येक राज्यात एक बहाई अकादमी असावी”

प्रा. अरुण जामकर बीजभाषण करतांना, सत्र ६

सांगता समारंभाचे अध्यक्ष डॉ. डी. आर. मोरे, संचालक, बी.सी.यु.डी., शिवाजी विद्यापीठ

डॉ. एस. एन. पठाण समारोप समारंभात

प्राचार्य. डॉ. एफ. मोतीवाला आणि डॉ. पी. सावंत यांनी हॉल 'ए' व 'बी' येथे अध्यक्षपद सांभाळले

"Education in Action" (कृतिशील शिक्षण) या पुस्तकाचे प्रकाशन

अकादमीच्या श्रीमती. सायली दु. आणि बंगलोर च्या कृ. शिवा ई. वैज्ञानिक सत्रात दरम्यान

सुरभी कॉम्प्युटर चे विद्यार्थी सादरीकरण करतांना

अकादमीचे गीताचे सी. डी.च्या माध्यमातून प्रकाशन

एस.एन.डी.टी. विद्यापीठाच्या श्रीमती. अर्मेती शुक्ला सादरीकरण करतांना

प्राचार्य. डॉ. एस. जी. जोशी- सिंबायोसिस युनिव्हर्सिटी, आपल्या संशोधनाचे सादरीकरण करतांना

परिषद हॉल "ए"

डॉ. साधना मित्रा परिषदेतील स्वयंसेवक

परिषदेतील सहभागी

सत्र २ चे अध्यक्ष डॉ. भालबा विभूते

परिषदेतील सहभागी